

TANÁRI MOTIVÁCIÓSTRATÉGIA A TANTERMEN KÍVÜLI DIGITÁIS OKTATÁSBAN

Oláh Katalin
doktorandusz hallgató
katalin.olah76@gmail.com

PTE BTK "Oktatás és Társadalom" Neveléstudományi Doktori Iskola

Helyzetkép

Társadalmi

- 2020.03.11-én a WHO világjárvánnyá, pandémiává nyilvánította a COVID-19 koronavírus-járványt.
- 2020.03.11. A felsőoktatási intézmények látogatásának tilalma.
- 2020.03.15. 21:15 Kihirdetik az iskolák bezárását
- 2020.03.16. Tantermen kívüli, munkarend az általános iskolákban.

Köznevelési – Intézményi válasz

- Higiéniai előírások fokozott betartása.
- Fokozott higiéniai előírások, tájékoztató előadások a helyes kézmosásról, és a kívánt magatartási formákról.
- ???
- Intézményenként eltérő reakciók, egyéni szervezési módok.

Forrás: <https://time.com/4232456/venmo-paypal-send-money/> Forrás: <https://computerworld.hu/uzlet/a-digitalis-atalakulas-muhelye-175453.html>

PROBLÉMA - FELADAT

Intézményi szinten

- Központi és intézményi cselekvési tervek hiánya.
- A legszükségesebb stratégiai lépések elmaradása, utólagos pótlása:
- A tanulók otthoni digitális háttérének, és eszközellátottságának, valamint digitális kompetenciájának átfogó feltérképezése.
- Egységes digitális oktatási platform kialakítása, ill. a lehetőségek, megvalósíthatóságuk korlátozottsága.

Egyéni, pedagógusi szint

- A kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás formájának kialakítása. A rendelkezésre állási idő meghatározása.
- Az online tanulás-tanítás módszereinek megismerése, adekvát megválasztása, alkalmazása.
- A tanulók (és szülők!) bevonása, aktivizálása, motiválása, online interakciók.
- A tananyag elsajátításának, a kompetenciák fejlődésének mérése, értékelése.
- A digitális nevelés-oktatás eredményességének és hatékonyságának kérdése.

A KUTATÁS

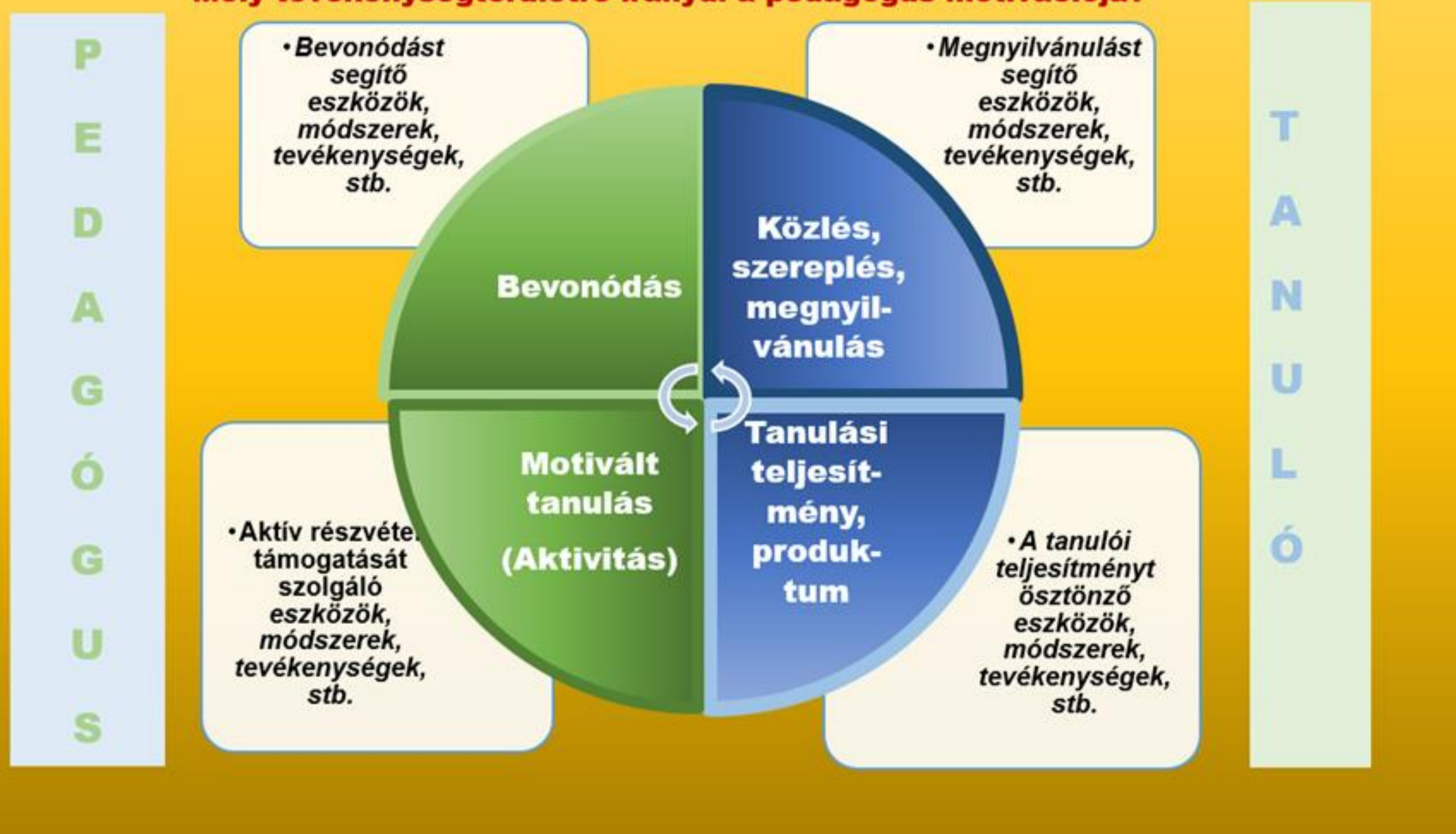
A jelenleg is fennálló rendkívüli helyzet, merőben új kontextusba helyezi a neveléstudományi szakirodalomban is fellelhető tantermi vizsgálatok eredményeit, (DÖRNYEI, 2001; GOOD-BROPHY, 2008) így a tanulói és pedagógusi motiváció kérdéskörében is. (JÓZSA, 2007; FEJES, 2015) Vizsgálatunk alapjára, - disszertációm témája - a tanári motivációstratégia, és a stratégia tervezésének kutatása. Ez nem egyéb, mint a pedagógusok által alkalmazott eszközök, módszerek, tanulás-szervezési formák, valamint azok a tevékenységgyűtesek, melyeket a tanár, vagy tanító alkalmaz, mozgósít annak érdekében, hogy a diák bevonódjon, és aktív részese legyen a tanulás-tanítás folyamatának.

A kvalitatív kutatás (SÁNTHA, 2007) eddigi eredményeire, szakirodalmi-, elméleti fundamentumaira alapozva, egy új – a rendkívüli helyzethez igazodó – virtuális térben történő tanulás-tanítási folyamatában vizsgálja, egy újabb dimenzióban értelmezi a pedagógusok motiváló tevékenységét.

- A kutatás résztvevői a Látrányi Fekete István Általános Iskola pedagógusai, tanulói és a tanulók szülei, különös tekintettel az 1-4 osztály nevelési – oktatási és otthon-tanulási tevékenységében érintettek.
- A kutatás az online virtuális térben, az események rögzítésével, dokumentumok elemzésével, félig strukturált interjúk készítésével, a rendelkezésre álló kérdőívek adatainak feldolgozásával és értékelésével zajlott. Eredményei informatív nem reprezentatív részeredmények.
- A vizsgálat egyszerre értelmezhető iskolavilág (school-wide) akciókutatás-jellegűnek, hiszen intézményfejlesztési céllal a „Nézzük, mi történik a mi iskolánkban?” kérdésre keresi a választ (VAMOS - GAZDAG, 2015.39), valamint self-study típusú akciókutatásként, mivel – a pedagógus motivációs tevékenységére fókuszálva - elméleti felkészültség gyakorlati tudássá formálódását, annak eddigi megfigyelt hatásait, tapasztalatait deklarálja, rendszerbe szerveződését segíti. (COCHRAN-SMITH - LYTLE, 1993)

A tanári motivációstratégia tervezésének egy dimenziója

Mely tevékenységterületre irányul a pedagógus motivációja?

Válaszok (eredmények)

(Pedagógusok reflexiói és önreflexió)

- „Ezek előtt nem igazán tűnt szükségesnek, hogy külön azon gondolkodjak, hogyan motiváljam a gyerekeket a jelenlétre, a feladatok elvégzésére, a teljesítményük bemutatására. De most úgy gondolom kell.”
- Szükséges a motivációs tevékenység tudatos tervezése.
- Az eredmények alapján a pedagógus tevékenysége lehet motiváló (és demotiváló). Annak jelentőségére vonatkozóan eltérőek a vélemények. E kérdéskörben a szülő és a családi szerepe, mint fő motivációs aspektus merült föl. (Szülő kontra pedagógus)
- Olykor a motiválás = szankcionálást és/vagy büntetést.

- Az online oktatás során négy kiemelkedő területet nevezhetünk meg a pedagógusok motivációs tevékenységének célterületeiként, melyekhez a megfelelő taktikai, módszertani eszközöket társítva tervezhetik stratégiájukat. Ezek:
  - A tevékenységbe történő bevonódás, részvételi hajlandóság.
  - A feladatok, tevékenység aktív végzése.
  - A minél eredményesebb és hatékonyabb tanulás és ismeret elérése.
  - Az ismeretek alkalmazása, bemutatása, önálló produktum készítése, előadás, egyéni megnyilvánulás.
- Két célterület esetében a pedagógus szerepe és kompetenciái a dominánsabbak (bevonódás, aktív tanulás), a tanulási teljesítmény és a megnyilvánulás esetében a tanuló szerepe és kompetenciái befolyásolhatják erőteljesebben (ön)motiváltságában.

Irodalom:

COCHRAN-SMITH, M. - LYTLE, S. L. (1993). *Inside/Outside Teacher Research and Knowledge*. New York, New York: Teachers College Press

DÖRNYEI, Zoltán (2001): *Motivational strategies in the language classroom*. Cambridge Cambridge Univ. Press.

FEJES József Balázs (2015): *Célok és motiváció – A tanulási motiváció a célorientációs elmélet alapján*. Gondolat, Bp.

GOOD, Thomas L. – BROPHY, Jere E. (2008): *Nyissunk be a tanterembe 2. kötet*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhazsnú Társaság, Bp.

JÓZSA Krisztián (2007): *Az elsajátítási motiváció*. Műszaki Kiadó, Bp. – Sorozatszerkesztő: Csapó Berné – Tanítás és Tanulás sorozat.

SÁNTHA Kálmán (2007): *Kvalitatív módszerek alkalmazása a reflektív gondolkodás feltárásában*. In: FALUS Iván (szerk.): *A tanárrá válás folyamata*. Gondolat, Bp. 177-243.

VAMOS Ágnes – GAZDAG Emma (2015): *Magyarországi akciókutatások kritikai elemzése*. *Neveléstudomány*, 3. 1. 35-52.